

Вже осені похмурий падолист
Вгортає землю золотим саваном,
І щось мені шепоче жовтий лист,
Щось добуває з пам'яті туману...

Неоніла Петраш

ІВАН СМІЯН

**ЛИШ ТОЙ ЖИТТЯ Є ГІДНИЙ І СВОБОДИ,
ХТО КОЖЕН ДЕНЬ ЗА НИХ ІДЕ НА БІЙ**

Й. В. Гете

Руський з руським повстрічався,
Руський з руським повітався...
Хто з далекої України,
Хто з далекої родини —
Вже один другому брат!
І зв'яжімся, рідні діти, —
Час вже нам відмолодіти!
Свою пісню заспіваймо,
Своєю силою добуваймо,
Та все піде в лад!

Яків Головацький

Тернопіль
2010

Я ридаю, як згадаю
Діла незабутні
Предків наших, тяжкі діла!
Якби їх забути,
Я оддав би веселого
Віку половину!
От така-то слава наша,
Слава України!

Тарас Шевченко

Михайло Петрович Павловський народився у всесвітньо відомому регіоні — м. Берестечку Волинської області. Історичному місті. Цьому є підтвердженням історичний роман Ліни Костенко «Берестечко», перший розділ якого наведено нижче.

Оце і все. Ця галич над містечком.
Народе вільний, аж тепер ти — віл.
Моя поразка зветься Берестечком.
На Київ наступає Радзивілл.
Я вже не я. Мене вже улелекали.
Уже рука не вдержить булави.
Куда умерти?! З пекла та й до пекла?
Гармат немає. Пропали корогви.
Дев'ятосил, знемігся я потрошку.
Ірже мій кінь у дикій лободі.
Немає війська. Всі — у розпорошку.
Один в біді... Один — як на воді.
Оце тобі супряга з бусурманом.
Хіба я гетьман? Всипище глупот.
Так дався оморочити оманам!
Тепер дивись на Україну. От. Дивись.
Давись сльозами. Був найдужчий.
Носив при боці шаблю, не стручок.
Тепер сидиш самотній, не владущий
і п'єш, як трахтемирівський дячок.
Твою свободу охрестили грати.
Бур'ян в полях — ледь видно архалук.
То що ж тепер цьому народу — брати
свій кривий хліб із переможця рук?
Хмелій, Хмельницький!
Де ж твої клейноди?
Де корогви? Де грім твоїх музик?

Де в битвах завойовані свободи?
Де твій Богун, Пушкар і Джеджалик?
Козак Небаба, ох, таки ж не баба!
Якби під ним не встрілили коня,
хіба б поліг від рук якогось драпа
козак Небаба, вихрові родня?!
Якби не ті заклепані гусари...
якби не зрадив хаповитий хан...
якби ж він був ошадніший на вдари,
мій кривдами рокований талан!
Якби не дощ... якби не ремст і розбрат...
якби хоч трохи глузду під чуби...
Якби старшини не пішли урозбрід...
якби, якби, якби, якби, якби!!!
Чмели тютюн, ти, Божа лялько з клею!
Ти ж скинув ярма в Різані Яри!
Тепер стирчиш під рідною землею,
як виворот — корінням догори!
Чого ти ждеш? Якої в Бога ласки?
В твоїх радутах проростає мох.
Оце і все. Одна така поразка
закреслює стонадцять перемог!
Ось ніч, і та зорею в очі цвікне.
Чумацький шлях заремегає — злазь.
Хто допоможе, дурню макоцвітний, —
московський цар чи трансільванський князь?!
Ногайські орди? Вуса караїма?
Султан Мехмет? Кордони з кияхів?
Лежить твоя зглузована Вкраїна,
Схрестивши руки всіх своїх шляхів.
І що тепер? Що вдіять, що почати?
Ні булави, ні війська, ні печати.
Моя вина. Мій гріх перед людьми.
Усе ж було за нас.
Чому ж програли ми?

Людей з Берестечка не стільки бавили в сонячних промінчиках, стільки шліфували постійною працею, життєвою незгодою, військовими негараздами... Тому з цього Волинського краю виходять такі загартовані, зібрані, цілеспрямовані, працьовиті люди, як Михайло Петрович

Павловський. Його життєвий шлях є прикладом для наступних поколінь щодо можливих фахових та наукових досягнень завдяки, насамперед, любові до медицини, любові до життя.

Теперішньому поколінню не зрозуміти глибин руйнації, яка була спрямована на Михайла Петровича, на мене, на... Про це кажуть лише окремі

УЛАМКИ ПАМ'ЯТІ

Як пам'ять на хрестах про голод змити?
Йшов культ на культ — і встояти не міг:
Камінними хрестами давній цвинтар
Під водоспад в міжгір'ї важко зліг...
Хай Трійця «трійкам» воздала не зразу
За нищення хрестів, імен на них,
Та «грішним тілом» не світила паства
Між стін з уламків пам'яті страшних...
В устах тримала бабця міцно wspomин,
І голову колгоспу не кляла,
Коли він, токар, класову свідомість
Відточував, щоб хліб весь віддала...
Хай зверхник насланий не знав, де жито, —
За вас він ліпше знав, чи ворог ви:
Він знав, що у Сибіру краще жити
Тим, хто докори шле у бік Москви...

Василь Василяшко

Це відтворення лише частки подій нашого з Михайлом Петровичем життя. А хіба нам забути босоноге дитинство та юність? У війну напівголодний та напівхолодний підліток Михась у снігову завірюху, у дощі та непролазне болото... доставляв своїм сусідам вісточки, насамперед з війни, і часто вісточки трагічні — похоронки (він був листоношею). У цей період я в 14–15-річному віці працював від зорі до зорі в полі. Роками нас не залишала

ТРЕВОГА

Я в детстве
Был обманут
Ясным небом...
Я не забуду
Солнечного дня,
Когда неожиданно,
С завыванием свирепым
Оно обрушило
Фугаски
На меня.
Тревога днем,
Тревога ночью,
Нет отбоя!
Тревогу
Ясность неба
Стергла.
Я спать ложился,
Я вставал
С мольбой,
Чтобы погода
Пасмурной была.

Война давно прошла.
Но часто
В день погожий.
Как много-много лет
Тому назад,
Внезапно
Сыпанет мороз по коже —
Почудится,
Что «юнкеры»
Гудят...
Стою в недоумении...
Ясно небо.
Но в сердце —
Грохот
Проклятого дня,
Когда неожиданно,
С завыванием свирепым,
Оно обрушило
Фугаски
На меня.

Михаил Шевченко

Потім прийшов до нас дуже нелегкий

47-Й РІК

Забулися давно образи, суперечки,
Злиденні і напівголодні дні,
Та не забуду я, як пінилася гречка
І черногузи гуртувались на стерні.
І люди йшли байдуже, мов лелеки,
Із косами дідівськими на лан,
В полукіпках лишали чорні глеки
І, зуби стиснувши, «виконували план».
І вдови плакали, кричали діти — «папи»,
А на сніданок — жолуді одні.
І в гарбах пнулися скелети-шкапи,
Худі, немов колгоспні трудодні.

Я не забув мужицькі очі хмурі,
Обличчя матерів налякані, тривожні,
Коли писали ви, продажні шкури,
Про їх життя, щасливе і заможне.

Василь Симоненко

І все це було в нас із Михайлом Петровичем, і все це було в нас...
Бачите, Михайло Петровичу, як я спритно приєднуюсь до Вашого 80-річного ювілею? А все це тому, що

...К небесной воле,
Ко всему на свете
У мудрецов
Является сомненье;
Сун-цзы* как будто бы
Снискал бессмертье,
Но обманул меня
В своем ученье.
Ведь даже миг
Приносит перемены
Прожить сто лет
Почти никто не может.

Твой дальний путь
За горных кряжей стены
Жестокой болью
Сердце мне тревожит.
Побереги же
Яшмовое тело,
Живи и здравствуй
До седин почтенных...
Беру я кисть,
Чтобы она запела
Словами песен —
Самых сокровенных.

Цао Чжи

Наведеним вище я хотів підкреслити, наскільки складними сходами піднімався до своєї загальноновизнаної слави Михайло Петрович. Він ніколи, ніколи (!) не шкодував щодо тяжких днів свого буття, тому що пам'ятав: «Хто надто часто ремствує на свій тяжкий хрест, той не хоче з ним розлучитися» (Брюгген). І це було йому значною підмогою в досягненні вершин досконалості — як людини, як лікаря-хірурга, як багатогранного вченого-медика, як організатора охорони здоров'я, як помітного творця вищої медичної школи, як вчителя численних учнів.

Сьогодні ж, коли

Зламались звичай старі —
Стають батькам школярі,
Із Ваххом водяться жінки,
Зростає попит на вінки,

* Сун-цзи — герой китайських легенд.

Торгують органами й тілом,
Валюта стала всім мірилом,
Зло, лихо, біди мчаться краєм,
Несправедливість серце крає.
Ідуть в колонах гордо геї...
В очах — «Останній день Помпеї»...

Валерій Дідух

Важливим, дуже важливим є фактор наявності таких непоодиноких вогнищ зі своїми ясними промінчиками, яким є невгасаючий, життєлюбний образ Михайла Петровича Павловського.

Цей сільський хлопчина досяг вершин можливого у своїй фаховій діяльності, у своїх наукових пошуках, у визнанні його здобутків і, що особливо належить поцінувати, у створенні та побудові сімейного затишку, сімейної ідилії. Але я йому не заздрю, бо

НЕ ВІРЮ, ЩО Є ЗАЗДРИСТЬ БІЛА...

Проте, заздрість є і біла,
Хтось білими нитками шив.
І заздрість біла знов чорніла,
Як хату сонцем день білив.

Тож у чийсь щасливу днину
За руку радість я веду.
Не кину каменем у спину,
Бо поза спинами не йду.

Чом не радіти, а чорнити,
Коли є в когось світла мить?
По що ті завидки білити,
Як можна просто біло жити?

Коли у друга світла смуга —
Світліше долі і моїй,
Радію я за успіх друга,
Бо успіх друга — то і мій...

Василь Василяшко

Що ж, друже Михайло, продовжуймо ж наше подальше крокування з оптимізмом, з радісним сприйняттям кожної життєвої миті, усвідомлюючи, що

...Пізнав любов, пізнав я і ненависть.
Гарячий був, доходив до нестями.
Колись я жив. Тепер я розминаюсь
з людьми, з лісами, з небом і з життям...

Ліна Костенко